

ἢ ἂν ἄλλω κ' μεταβάλλειν. ὅταν δ' ἦδη Α
 φά τῆς αὐτῆς ἀρχῆς ἢ τοιοῦτον, ἦδη τῷτο δύ-
 νάμει. ἐμείνο δὲ ἐτέρας ἀρχῆς δέεται. ὡσπερ
 ἢ γῆ, οὐ πτω ἀδριακὸς δυνάμει· μεταβάλλου-
 σα ἴσ' ἔσται χαλκός. ἔοικε δὲ ὁ λέγόμενος ἔξ' οὐ
 τὸ δὲ, ἀλλ' ἐμείνενον ὅτι τὸ κιβώπιον, οὐ ἔξυλον,
 ἀλλὰ ἔξυλινον. οὐ δὲ τὸ ἔξυλον γῆ, ἀλλὰ γῆινον.
 πάλιν ἡ γῆ, εἰ οὕτως μὴ ἄλλο, ἀλλὰ ἐμείνε-
 νον, αἰεὶ ἐκεῖνο δυνάμει ἀπλόα, τὸ ὑπερβόν
 ὄσιν· οἷοι, τὸ κιβώπιον, οὐ γῆινον, εἰ δὲ γῆ, ἀλ-
 λά ἔξυλινον. πᾶσι γὰρ δυνάμει κιβώπιον· καὶ
 ἕλη κιβώπιον αὐτῆ, ἀπλόα μὲν τῷ ἀπλόα,
 πονδῶ δ' ἰσοδύναμον. εἰ δὲ π' ὄσιν τὸ κιβώπιον, ὁ
 μικρὰ καὶ ἀπλόα λέγει ἐμείνενον, πᾶσι κιβώ-
 πι ἕλη ὅτι εἰ γῆ ἀερένη, ὁ δ' ἀήρ μὴ πῦρ, ἀλ-
 λά πῦρ κενός, τὸ πῦρ ἕλη κιβώπιον, ὡς τὸ δὲ π' κ' ἔ-
 ὄσιν. τούτω γὰρ διαφέρει τὸ κιβώπιον, καὶ τὸ
 ὑποκείμενον, πᾶσι ἔξ' οὐ δὲ π' μὴ ἔξ' οἷον τῆς
 πᾶσι τοῦ ὑποκείμενον ἀδριακῆ καὶ σῶμα
 καὶ ψυχῆ πᾶσι δὲ τὸ μοστικόν, καὶ λευκόν.
 λέγεται δὲ τῆς μοστικῆς ἐγγυρῶμενος ἐμείνο
 οὐ μοστικῆ, ἀλλὰ μοστικόν· καὶ εἰ λευκότης ὁ
 ἀδριακῆ, ἀλλὰ λευκόν· εἰ δὲ βιάσις ἢ κίνη-
 σις, ἀλλὰ βιάσις ἢ κίνησις, ὡς τὸ ἐμείνε-
 νον. ὅσα μὲν οὕτω ἔσται, τὸ ἔσται ὅσα ὅσα δὲ
 μὴ ἔσται ἀλλ' εἶδος π' κ' τὸ δὲ π' τὸ κληρομέ-
 ληρον, τὸ ἔσται ἕλη καὶ ὄσιν ἕλη κ' ὄσιν ὄσιν
 δὴ συμβαίνει τὸ ἐμείνενον, εἰ λέγεται ἔξ' ἕλη
 ἕλη καὶ τὰ πᾶσι ἀμφοῖν γὰρ ἀερένη. πᾶσι μὲν
 οὐ λεκτέον δυνάμει, καὶ πᾶσι τὸ οὐ, εἰρηται.

Κεφάλαιον η.

Επει δὲ τὸ πᾶσι τοῖς διορισμοῖς ὅσα κ' ὄσιν
 λέγεται, φανερόν ὅτι πᾶσι τοῖς ἐνέργεια
 δυνάμει ὄσιν, λέγεται δ' ὅτι δυνάμει, εἰ μόνον τ'
 ἀερένη ἢ λέγεται ἀρχὴ μεταβλητικὴ ἐν ἄλ-
 λω ἢ ἄλλο, ἀλλ' ὅλως πᾶσι ἀρχῆς κινήσεως
 εἰστικῆς, καὶ γὰρ ἡ φύσις ἐν ταύτῃ γίγνεται.
 ἐν ταύτῃ γὰρ γῆ καὶ τῆ δυνάμει ἀρχῆ γὰρ κη-
 τητικῆ, ἀλλ' ἐν ἄλλω, ἀλλ' ἐν αὐτῇ ἢ αὐτό.
 πᾶσι δ' ἢ τὸ τοιαύτης πᾶσι τῆ ὄσιν ἢ ἐνέργεια,
 κ' λόγῳ κ' τῆ ὄσιν, κενὸν δ' ὄσιν μὲν ὄσιν, ἔσται δ'
 ὡς εἰ. πᾶσι δὲ οὐκ ἔστι οὐκ ἔστι πᾶσι τῆ ὄσιν
 πᾶσι ἐν δὲ ἔσται ἐνεργῆσαι δυνάμει, ἔσται τὸ πᾶσι
 πᾶσι δυνάμει ὄσιν λέγεται οἰκοδομικόν, τὸ δυνά-
 μει οἰκοδομεί· κ' ὄρατικόν, τὸ δυνάμει οἰκοδο-
 μεί· κ' ὄρατικόν, τὸ δυνάμει οἰκοδομεί· ὄσιν δ'
 ὄσιν ὄσιν, τὸ δυνάμει οἰκοδομεί· ὄσιν δ' αὐτῆς
 λόγῳ κ' ὄσιν ἢ ἄλλων. ὡς αἰά γνη τὸν λό-
 γον πᾶσι πᾶσι, καὶ πᾶσι γῆ ὄσιν τ' ἰσότητος.

Oportet namque in alio esse, & transmu-
 tari. cum autem iam per suum principium
 tale fuerit, hoc iam potentia est, illud ve-
 ro altero principio indiget. Quemadmo-
 dum terra, nondum est potentia statua:
 transmutata namque, æs erit. Videtur au-
 tem esse, quod dicimus, non hoc, sed il-
 liusmodi: ut arca, non lignum, sed lignea:
 neque lignum terra, sed terreum. Rursus
 terra, si sic, non aliud, sed quod illiusmo-
 di, ipsum semper potentia, simpliciter po-
 tenter est: ut arca, neque terra, neque ter-
 ra, sed lignea: hoc enim potentia arca, &
 materia arce hæc, simpliciter quidem e-
 ius quod simpliciter est: huius autem, hoc
 lignum. Quod si est aliquid primum, quod
 non secundum aliud dicitur illiusmodi,
 hoc prima materia: ut puta, si terra ærea,
 ær vero non ignis, sed igneus, prima ma-
 teria est, tanquam quod quid, & substan-
 tia. Hoc enim uniuersale, & subiectum dif-
 fert, eo quod est, quod quid esse, aut non
 esse: ut puta, quod subiicitur passionibus,
 homo, corpus, & anima: passio vero musi-
 cum & album. Dicitur autem musica ad-
 ueniente illud non musica, sed musicum:
 homo, non albedo, sed album: nec ambu-
 latio, neque motus, sed ambulans, aut mo-
 tum: sic quod illiusmodi. Quæcunque igitur
 ita, vltimum substantia est: quæcunque
 autem non ita, sed species aliqua, & quod
 quid est, quod prædicatur, vltimum mate-
 ria, & substantia materialis est. Et re & se-
 nede accidit: illiusmodi dici secundum mate-
 riam, & passionem: ambo enim indeter-
 minata sunt. Quando igitur dicendum est
 potentia, & quando non, dictum est.

CAPVT VIII.

Quoniam autem quot modis dicatur
 prius, determinatum est, manifestum
 est, quod actus prius potentia est. Dico au-
 tem non solum illa potentia determinata,
 quæ dicitur principium transmutatorium
 in alio, prout aliud est, sed prout omni
 motiuo, & statorio principio. Etenim na-
 tura, in eodẽ sit. In eodẽ enim genere, cum
 ipsa potentia. Principiũ enim motiuũ, non
 tamen in alio, sed in ipso prout ipsum. Om-
 ni itaq. tali prior est actus, & ratione &
 substantia: tẽpore vero quodammodo quidẽ
 est, quodammodo vero nõ. Quod autẽ ra-
 tione prior, patet: potens enim est, quod
 primo potest, propterea quod contingit o-
 perari: ut puta, edificatiũ, quod potest æ-
 dificare: & visũ, quod potest videre: &
 visibile, quod potest videri. Eadem autem
 de ceteris quoque ratio est: quare neces-
 se, vt ratio præcedat, & notitia notitiam.